

EDUKACYJNA ANALIZA TRANSAKCYJNA
NR 8/2019

EDUCATIONAL TRANSACTIONAL ANALYSIS
No 8/2019

Pismo Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej Katedra Badań nad Edukacją
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie

Lista recenzentów

dr hab. prof. APS Józef BEDNAREK (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej); doc. PhDr. et PhDr. Martin KALEJA, Ph.D. (Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě); ks. dr hab. prof. UR Janusz MIĄSO (Uniwersytet Rzeszowski); prof. Natalia MYKHALCHUK (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina); dr hab. prof. UMK Dorota SIEMIENIECKA (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu); prof. zw. dr hab. Bogusław ŚLIWERSKI (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej); dr hab. prof. UAM Natapia WALTER (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu); dr hab. prof. UR Marta WRÓŃSKA (Uniwersytet Rzeszowski)

Redaktor naczelny
dr Zbigniew ŁĘSKI

Zastępca redaktora naczelnego
dr Adrianna SARNAT-CIASTKO

Redaktor honorowy
dr hab. prof. UJD Jarosław JAGIEŁA

Sekretarz redakcji
dr Anna PIERZCHAŁA

Zespół redakcyjny
dr Dorota GĘBUŚ, dr Anna PIERZCHAŁA, dr Edyta WIDAWSKA,
dr Zbigniew WIECZOREK

Redaktor statystyczny
dr Jan KOWALIK (Politechnika Częstochowska)

Redaktorzy językowi
dr Krystyna ŁĘSKA-CHABROWSKA (Uniwersytet Wrocławski), mgr Ewa PALKA (Akademia Ignatianum w Krakowie)

Rada Naukowa

prof. PaedDr. Miroslava BARTOŇOVÁ, Ph.D. (Karlova univerzita v Praze, Pedagogická fakulta); prof. PaedDr. Ján DANEK, CSc. (Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Świętych Cyryla i Metodego w Trnawie), Prof. Dr. Bernd-Joachim ERTELT (University of Mannheim), Prof. Richard ERSKINE (Deusto University, Bilbao, Hiszpania), prof. zw. dr hab. Stanisław GAŁKOWSKI (Akademia Ignatianum w Krakowie), prof. zw. dr hab. Lidia GRZESIUŁ (Katedra Psychopatologii i Psychoterapii, Wydział Psychologii Uniwersytet Warszawski), prof. PhDr. Pavel MÜHLPACHR, Ph.D. (Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě), dr hab. Dorota PANKOWSKA, prof. UMCS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), prof. dr hab. Iurij PELEKH (Rówieński Państwowy Uniwersytet Humanistyczny), Doc. PhDr. Alena PETROVÁ, Ph.D. (Uniwersytet Palackiego w Olomuńcu), Doc. PhDr. Irena PLEVOVÁ, Ph.D. (Uniwersytet Palackiego w Olomuńcu), prof. zw. dr hab. Krzysztof RUBACHA (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. dr Zoroslav SPEVÁK (Wydział Filozoficzny Uniwersytetu w Nowym Sadzie), prof. zw. dr hab. Marian ŚNIEŻYŃSKI (Akademia Ignatianum w Krakowie), ks. dr Antoni TOMKIEWICZ (Katolicki Uniwersytet Lubelski w Lublinie), prof. dr Adnan TUFEKČIĆ (University of Tuzla, Bośnia i Hercegowina), dr hab. Ewa WYSOCKA prof. UŚ (Uniwersytet Śląski), prof. zw. dr hab. Adam A. ZYCH (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu)

UNIwersytet HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY IM. JANA DŁUGOSZA
W CZĘSTOCHOWIE

JAN DŁUGOSZ UNIVERSITY IN CZĘSTOCHOWA

EDUKACYJNA ANALIZA TRANSAKCYJNA

NR 8

EDUCATIONAL TRANSACTIONAL ANALYSIS

NO 8

Częstochowa 2019

Redaktor naczelna wydawnictwa
Paulina PIASECKA

Korekta
Andrzej MISZCZAK

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt graficzny okładki
Adrianna SARNAT-CIASTKO

Artykuły zawarte w czasopiśmie recenzowane są anonimowo

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

Czasopismo w wersji elektronicznej opublikowane jest na stronie:
<https://czasopisma.ujd.edu.pl/index.php/EAT>

Czasopismo jest indeksowane w bazach danych Index Copernicus, Bazhum, CEEOL,
CEJSH, CEON, EuroPub, PBN, POL-index

© Copyright by Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza
w Częstochowie, Częstochowa 2019

ISSN 2299-7466
eISSN: 2658-1825

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19 ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS

Od redakcji (Editorial)	9
Editorial (Od Redakcji)	11
 ANALIZA TRANSAKCYJNA W EDUKACJI	
TRANSACTIONAL ANALYSIS IN EDUCATION	
Anna PIERZCHAŁA	
Developing social skills of pre-school and early-school children on the basis of transactional analysis assumptions. The characteristics of the <i>Little Professor University</i> programme	15
Rozwijanie kompetencji społecznych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w oparciu o założenia analizy transakcyjnej. Charakterystyka programu <i>Uniwersytet Małego Profesora</i> (Streszczenie)	29
Agata SZEKIEŁDA, Bartłomiej PRZYBYLSKI	
Gry w relacji nauczyciel–dyrektor szkoły.....	31
Games and the teacher–headmaster relationship (Summary)	43
Sławomir KANIA	
Kształtowanie skryptu w kulturze szkoły a zapobieganie zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży – w kierunku profilaktyki pozytywnej	45
Shaping the Script in the School's Culture as Preventing Risk Behaviors of Children and Adolescents – Towards Positive Prevention (Summary)	59
 ANALIZA TRANSAKCYJNA NA INNYCH POLACH	
TRANSACTIONAL ANALYSIS IN OTHER FIELDS	
Agnieszka WOŚ-SZYMANOWSKA	
Na przekór zakazom – o przekornej decyzji w odpowiedzi na zakaz ...	63
Against injunctive messages – about defiant decision in response to injunctive message (Summary)	69
Justyna WOROCH	
Wykorzystanie koncepcji kontraktowania w tłumaczeniu ustnym	71
Making use of the concept of contracting in interpreting (Summary)	80

Zbigniew ŁĘSKI

The Perspective of Using Big Data Technology for the Purposes of Educational Transactional Analysis	81
Perspektywa wykorzystania technologii Big Data na potrzeby edukacyjnej analizy transakcyjnej (Streszczenie)	88

RAPORTY Z BADAŃ

RESEARCH REPORTS

Zbigniew WIECZOREK

Depression in the light of the Transactional Analysis theory – social media Big Data analysis	91
Depresja w świetle teorii analizy transakcyjnej – analiza mediów społecznościowych przy pomocy Big Data (Streszczenie)	115

Joanna MIECZNIK-WARDA, Iveta KOVALČÍKOVÁ

Cognitive Educational Transaction: Assessment and Mediation of Pupil's Cognitive Capacities	117
Transakcja poznawczo-edukacyjna: ocena i mediacja możliwości poznawczych ucznia (Streszczenie)	132

Edyta WIDAWSKA, Agnieszka REIFLAND

The role of the corrective community method in developing selected social skills of its participants. A case study	133
Rola społeczności korekcyjnej dla kształtowania umiejętności społecznych uczestników. Studium przypadku (Streszczenie)	148

Adrianna SARNAT-CIASTKO

School in the eyes of Polish seventh graders in the context of their life positions	149
Szkoła oczami polskich siódmoklasistów w kontekście ich pozycji życiowych (Streszczenie)	164

ANALIZA TRANSAKCYJNA NA TLE INNYCH KIERUNKÓW

PSYCHOPEDAGOGICZNYCH

EDUCATIONAL TRANSACTIONAL ANALYSIS IN THE LIGHT OF OTHER PSYCHOPEDAGOGICAL AREAS

Jarosław JAGIEŁA

Psychopedagogika samorealizacji i autonomii, czyli o związkach koncepcji humanistycznych z edukacyjną analizą transakcyjną (cz. 4)	167
Psychopedagogy of self-fulfilment and autonomy: on the links between humanistic concepts and educational transactional analysis (part 4) (Summary)	194

Katarzyna NOWAK

DZIECKO i DOROSŁY w relacji – o rozwoju i stanach JA 195

CHILDREN and ADULT in a relationship – about development and EGO states

(Summary) 212

NA POGRANICZU DZIEDZIN

ON THE BORDER

Svitlana PODOLKOVA, Olena MEDVID

Essay as a Form of Academic Writing 215

Esej jako forma pisania akademickiego (Summary) 225

RECENZJE

REVIEWS

Jarosław JAGIEŁA

[rec.] Justyna Kramarczyk. *Życie we własnym rytmie. Socjologiczne studium slow life w dobie społecznego przyspieszenia*. Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas. Kraków 2018, ss. 239 229

CZYTAJĄC TAJ

READING TAJ

Jarosław JAGIEŁA

Pozytywna analiza transakcyjna 237

Positive transactional analysis (Summary) 245

Informacje o Autorach (About the Authors) 247

Od redakcji (Editorial)

Z największą przyjemnością oddajemy w Państwa ręce kolejny, ósmy już numer rocznika „Edukacyjna Analiza Transakcyjna”. Na wstępie warto podkreślić, że nasze Czasopismo zostało docenione przez recenzentów i zakwalifikowane do ministerialnego programu Wsparcie dla Czasopism Naukowych. Dzięki temu znajduje się na aktualnej liście czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a za publikację autorzy uzyskują dwadzieścia punktów. Dzięki programowi wsparcia pozyskaliśmy też środki na rozwój czasopisma i dokładamy wszelkich starań, aby stale podnosić jego wartość merytoryczną oraz zwiększać dostępność i zasięg. Jednym z najważniejszych wyzwań jest dążenie do umiędzynarodowienia „Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej”. Z tego względu język angielski stał się preferowanym językiem publikacji, a w niniejszym numerze ponad połowa tekstów jest już w tym języku. Mamy nadzieję, że pomoże to w promocji Czasopisma wśród czytelników oraz autorów spoza granic Polski. Stale także poszerzany jest skład Rady Naukowej i grono Recenzentów naszego czasopisma. W ostatnim czasie oba te grona zostały zasilone przez szanowanych naukowców zarówno z ośrodków naukowych w naszym kraju jak i zza granicy.

Podobnie jak w poprzednich numerach, również i w tym, artykuły pogrupowane zostały w kilka działów tematycznych. W pierwszym z nich odwołano się do podstaw edukacyjnej analizy transakcyjnej, wskazując na możliwości wykorzystania koncepcji na gruncie szeroko rozumianej edukacji. Otwiera go niezwykle ciekawy (anglojęzyczny) artykuł A. Pierzchały poświęcony jej autorskiemu programowi „Uniwersytet Małego Profesora”. Autorka wykorzystuje koncepcję analizy transakcyjnej w kształtowaniu kompetencji społecznych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w sosnowieckim przedszkolu i szkole podstawowej. A. Pierzchała skupia się przede wszystkim na rozwijaniu autonomii w funkcjonowaniu uczestników oraz zapobieganiu stosowania przez nich strategii pasywnych zgodnie z rozumieniem AT. Kolejny tekst, autorstwa A. Szekiędzy oraz B. Przybylskiego poświęcony jest ciekawej oraz ważnej problematyce gier interpersonalnych w relacjach pomiędzy nauczycielem a dyrektorem szkoły. Dział zamyka artykuł S. Kani, który patrzy na zagadnienie zapobiegania zachowaniom ryzykownym u dzieci i młodzieży z perspektywy kształtowania skryptu w kulturze szkoły.

Drugi dział poświęcony został szerszemu, wychodzącemu również poza pola edukacyjne, wykorzystaniu koncepcji analizy transakcyjnej. Otwiera go bardzo interesujący artykuł autorstwa A. Woś-Szymanowskiej *Na przekór zakazom – o przekornej decyzji w odpowiedzi na zakaz*. Autorka w swoim działaniu zawodowym łączy obszar naukowy z doświadczeniami praktyka. Dlatego też jej punkt widzenia jest niezwykle cenny – opiera się bowiem w znacznej mierze na do-

świadczeniach pracy konsultanta, psychologa i trenera pracującego na granicy biznesu i psychologii. Kolejny artykuł poświęcony jest problematyce kontraktowania w tłumaczeniu ustnym. Autorka – J. Woroch – w znacznej mierze mogła się tu oprzeć na doświadczeniu własnym. Jest bowiem certyfikowanym tłumaczem i bierze udział w szkoleniach z zakresu analizy transakcyjnej w tej właśnie roli. Dział zamyka anglojęzyczny artykuł Z. Łęskiego zawierający rozważania na temat możliwości jakie niesie technologia Big Data dla edukacyjnej analizy transakcyjnej.

W trzecim dziale wyodrębniliśmy artykuły badawcze które charakteryzują prowadzone przez autorów analizy naukowe oraz płynące z nich wnioski. Jest to dział najobszerniejszy, gdyż eksploracje badawcze są tym, co dla rozwoju każdej koncepcji jest najważniejsze. Wszystkie cztery artykuły opublikowane w tym dziale to teksty anglojęzyczne. Z. Wieczorek przy pomocy technologii Big Data oraz koncepcji analizy transakcyjnej przygląda się problemowi depresji. I. Kovalčíková wraz z J. Miecznik-Wardą przedstawiają ciekawe badania dotyczące możliwości poznawczych uczniów. E. Widawska wraz z A. Reifland ukazują czytelnikowi metodę społeczności korekcyjnej i jej znaczenie dla kształtowania umiejętności społecznych. Dział zamyka artykuł A. Sarnat-Ciasto, która przygląda się pozycjom życiowym uczniów klas siódmych szkół podstawowych. Warto przy tym podkreślić, iż opisywane przez nią badania realizowane były w ramach ogólnopolskiego programu *Wychować Człowieka Mądrego*. Przedstawiana w artykule analiza jest jak pisze autorka – wartością dodaną projektu.

Dział czwarty to *analiza transakcyjna na tle innych kierunków psychopedagogicznych*, w którym znajdziecie Państwo kontynuację rozważań J. Jagiły – czyli czwarty z cyklu artykuł na temat: *Psychopedagogika samorealizacji i autonomii, czyli o związkach koncepcji humanistycznych z edukacyjną analizą transakcyjną*, a także artykuł autorstwa K. Nowak, szukający zależności – podobieństw i różnic – pomiędzy analizą transakcyjną a psychoanalizą.

Dział *Na pograniczu dziedzin* przeznaczony jest dla artykułów, które nie są bezpośrednio powiązane z koncepcją analizy transakcyjnej, ale wnoszą jakąś wartość dla jej rozwoju. Tym razem znajdujemy tu artykuł autorstwa O. Medvid oraz S. Podolkovej, ukazujący znaczenie eseju jako formy akademickiego pisanie. Tekst został opatrzony wprowadzeniem autorstwa Z. Wieczorka, które konstatuje tematykę w perspektywie analizy transakcyjnej.

W numerze nie zabrakło również recenzji oraz działu *Czytając TAJ*.

Jak widać różnorodność zamieszczonych w numerze tekstów z pewnością zainspiruje do wielu rozważań. Zapraszamy zatem Państwa do lektury. Mamy nadzieję, że oddawane do Państwa rąk czasopismo dostarczy nowych informacji, a także stanie się źródłem inspiracji zarówno w pracy naukowej jak i w działalności praktycznej.

Tradycyjnie, kończąc zapraszamy Państwa również do zgłaszania swoich tekstów do kolejnego numeru „Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej”.

Redakcja

Editorial (Od Redakcji)

It is a great pleasure for us to present you with the latest, eighth issue of the “Educational Transactional Analysis Journal”. At the beginning it is worth emphasising that our Journal was appreciated by reviewers and qualified for the ministerial programme Support for Scientific Journals. Due to that fact, it can be found on the current list of scientific journals of the Ministry of Science and Higher Education and each author obtains twenty points for their publication in this journal. The support programme offered us means for the journal development and we spare no effort to improve its subject matter value and enlarge its availability and range. One of the most important challenges is the aim to internationalise the “Educational Transactional Analysis Journal”. Due to that fact, English has become a preferred language of publication and in this issue more than half of the texts are in this language. We hope that it shall help to promote the Journal among foreign readers and authors. Moreover, the Scientific Council and a group of our Reviewers keep growing. Recently, these both groups were enriched by distinguished scientists from national and foreign scientific centres.

Similarly to previous issues, this one comprises articles divided into several thematic sections. The first one refers to the foundations of educational transactional analysis, showing possibilities to use the concept in the area of widely-understood education. It is led by a very interesting article in English by A. Pierzchała, devoted to her programme “The Little Professor University.” The author uses the concept of transactional analysis to develop social skills of pre-school and early-school children in one kindergarten and one primary school in Sosnowiec. A. Pierzchała focuses in particular on developing autonomy in participants’ functioning and preventing their use of passive strategies the way they are understood by TA. The next text by A. Szekięda and B. Przybylski is devoted to an interesting and important issue of interpersonal games in teacher-school principal relations. The section is closed by S. Kania’s article that regards the issue of preventing risky behaviours of children and adolescents from the perspective of script development in school culture.

The second section is devoted to a broader use of the concept of transactional analysis, going beyond the area of education. Its first, very interesting article was written by A. Woś-Szymanowska and entitled *Na przekór zakazom – o przekornej decyzji w odpowiedzi na zakaz* [Against injunctive messages – about defiant decision in response to injunctive message]. In her work, the author combines the area of her scientific activity with practical experiences. Hence, her point of view is very precious as it is based to a large extent on her experience of working as a consultant, psychologist and trainer working at the border of business and psy-

chology. The next article is devoted to the issue of contracting in oral interpreting. The author, J. Woroch, could largely rely on her own experience as she is a certified interpreter and takes part in trainings concerning the area of transactional analysis in this role. The section is closed by Z. Łęski's article in English, looking at the issue of Big Data technology and the opportunities it offers for educational transactional analysis.

The third section comprises articles presenting research conducted by their authors and conclusions deriving from them. It is the biggest section as research explorations are what is most important for the development of each concept. All four articles published in this section are written in English. With the help of Big Data technology and the concept of transactional analysis, Z. Wieczorek looks at the issue of depression. I. Kovalčíková and J. Miecznik-Warda present interesting research findings concerning cognitive capacities of students. E. Widawska and A. Reifland present to the readers the method of corrective community and its role in developing social skills. The section finishes with an article by A. Sarnat-Ciastko who takes a look at life positions of seventh graders attending primary school. It is worth emphasising that her research was conducted within the frames of a Polish nation-wide project *To raise a smart man*. The analysis presented in the article, as the author writes, is an added value to the whole project.

The fourth section is *transactional analysis against the background of other psychopedagogical trends*, where you can find the fourth article from a series of publications by J. Jagieła, treating the subject of *Psychopedagogy of self-fulfilment and autonomy – relations between humanistic concepts and educational transactional analysis*. It also included an article by K. Nowak who looks for relations – similarities and differences – between transactional analysis and psychoanalysis.

The section *On the border* is devoted to articles which are not directly linked with the concept of transactional analysis, but contribute to its development in some way. This time we find here an article by O. Medvid and S. Podolkova showing the role of an essay as a form of academic writing. The text includes an introduction by Z. Wieczorek, which places the topic within the perspective of transactional analysis.

This issue also contains reviews and the section *Reading TAJ*.

As we can see, the variety of texts in this issue shall be food for thought. Thus, we invite you to read. We hope that this journal will provide you with new information and become a source of inspiration both for your scientific research and practical activity.

At the end, I would like to invite you to submit your texts for the next issue of the "Educational Transactional Analysis Journal".

Editor

INFORMACJE O AUTORACH

ABOUT THE AUTHORS

JAROSŁAW JAGIELA

Pedagog społeczny i psychoterapeuta. Kierownik Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej na Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie. Wykładowca w Katedrze Psychopedagogiki Akademii Ignatianum w Krakowie. Redaktor honorowy rocznika „Edukacyjna Analiza Transakcyjna” i „Biblioteki Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej”. Autor 20 książek i ponad 300 artykułów naukowych i popularnonaukowych.

Social counsellor and psychotherapist. Head of the Educational Transactional Analysis Research Team at Jan Długosz University in Częstochowa. Lecturer at the Department of Psychopedagogy at the Jesuit University *Ignatianum* in Krakow. *Honorary editor of the Educational Transactional Analysis Journal and the Educational Transactional Analysis Library. Author of 20 books and over 300 scientific and popular scientific articles.*

ŚLAWOMIR KANIA

Mgr pedagogiki, wykładowca Instytutu Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, certyfikowany realizator programów profilaktycznych. Prowadzi badania naukowe na pograniczu pedagogiki społecznej, resocjalizacji i pracy socjalnej. Specjalizuje się w badaniach z zakresu zachowań prospołecznych i zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, diagnozy problemów społecznych, efektywności profilaktyki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji profilaktyki pozytywnej.

M.A. in Pedagogy, lecturer at the Institute of Pedagogical Sciences at Opole University, certified leader of preventive programmes. Conducts scientific research on the border of social pedagogy, rehabilitation and social work. Specialist in research in the area of pro-social behaviours and risky behaviours of children and adolescents, diagnosing social issues, efficiency of social prevention, with a special emphasis on the concept of positive prevention.

IVETA KOVALČÍKOVÁ

Iveta Kovalcikova jest profesorem na Uniwersytecie w Preszowie (Wydział Edukacji), na Słowacji. Jej nauczanie i wykłady koncentrują się na następujących zagadnieniach: edukacja poznawcza, stymulacja poznawcza indywidualnych potrzeb edukacyjnych, dynamiczna ocena utajonych zdolności uczenia się. W ciągu ostatnich 10 lat była (i nadal jest) kierownikiem projektów badawczych wspieranych przez Narodową Agencję Badawczą Ministerstwa Edukacji Republiki Słowackiej: dynamiczna ocena utajonych zdolności uczenia się, funkcjonowanie wykonawcze jako strukturalny element umiejętności uczenia się szczególnie naciśnięte na dzieci z romskiej grupy etnicznej. Doświadczenie badawcze związane

z edukacją poznawczą i psychologią zdobyła podczas: stypendium badawczego Fulbrighta, PACE, Yale University (USA) oraz stypendium badawczego DAAD, University of Osnabrueck (Niemcy). Od 2013 do 2017 roku była wiceprezesem ds. Europy Międzynarodowego Stowarzyszenia Edukacji Kognitywnej i Psychologii.

Iveta Kovalcikova is the Professor at University of Presov (Faculty of Education), Slovakia. Her teaching and lecturing is focused on the following subjects: Cognitive Education, Cognitive stimulation of individual educational needs, Dynamic assessment of latent learning capacities. In the last 10 years she was (and still is) the principal investigator of the research projects supported by National Research Agency Ministry of Education, Slovak Republic: Dynamic assessment of the latent learning capacities, Executive functioning as a structural component of ability to learn with special focus on underperforming children from Roma ethnic group. She has obtained a specific research experience related to Cognitive Education and Psychology during: Fulbright research scholarship, PACE, Yale University (USA) and, DAAD research scholarship, University of Osnabrueck (Germany). From 2013 till 2017 she was the vice-president for Europe of International Association of Cognitive Education and Psychology.

ZBIGNIEW ŁĘSKI

Doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Specjalizuje się w zagadnieniach związanych z technologią kształcenia oraz edukacją medialną. Członek Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej.

PhD in Humanities in the area of Pedagogy. Specialises in issues concerning the technology of education and media education. Member of the Educational Transactional Analysis Research Team.

OLENA MEDVID

Doktor filologii, adiunkt na Wydziale Języków Germańskich i Prodziekan Wydziału Filologii Zagranicznej i Komunikacji Społecznej (Sumy State University – Ukraina). Zainteresowania naukowe: metody nauczania języków obcych (nauczanie języka angielskiego jako języka obcego), socjolingwistyka, psycholingwistyka.

PhD in Philology, Ass. Prof. at Germanic Languages Department and Deputy Dean of Foreign Philology and Social Communication Faculty (Sumy State University – Ukraine). Scientific interests: Methods of Foreign Languages Teaching (Teaching English as a Foreign Language), Sociolinguistics, Psycholinguistics.

JOANNA MIECZNIK-WARDA

Doktorantka na Uniwersytecie Preszowskim w Preszowie, na Wydziale Pedagogiki, nauczyciel akademicki Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie, na Wydziale Nauk Społeczno-Pedagogicznych w Katowicach, nauczyciel w Zespole Szkół Prywatnych „Twoja Przyszłość” w Sosnowcu, pedagog wczesnoszkolny, pedagog szkolny, terapeuta pedagogiczny, terapeuta Racjonalnej Terapii Zachowania, mediator, trener mnemotechnik. Jej zainteresowania naukowe obejmują diagnozę i wspomaganie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, diagnozę procesów kognitywnych u uczniów, efektywność nauczania: mnemotechniki oraz TIK w edukacji.

PhD student at University of Presov, at the Faculty of Pedagogy, academic teacher at Janusz Korczak Pedagogical University in Warsaw, at the Faculty of Social and Pedagogical Sciences in Katowice, teacher at the Complex of Public Schools “Your Future” (“Twoja Przyszłość”) in Sosnowiec, early-school counsellor, school counsellor, pedagogical therapist, Rational Behaviour Therapy therapist, mediator, mnemotechniques trainer. Her scientific interests encompass diagnosing and supporting learners with special educational needs, diagnosing learners’ cognitive processes, learning efficiency: mnemotechniques and ICT in education.

KATARZYNA NOWAK

dr n. hum. w zakresie psychologii, absolwentka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (2003), psycholog, psychoterapeuta, od 2005 r. adiunkt na Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym w Radomiu; autorka monografii *Jakość życia w chorobie psychicznej* (2010) oraz artykułów naukowych z zakresu psychologii klinicznej. Członek Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Ukończyła 4-letnie szkolenie z psychoterapii w Instytucie Analizy Grupowej Rasztów w Warszawie (2004), stale doskonali warsztat psychoterapeuty, prowadzi praktykę psychoterapeutyczną pod superwizją.

PhD in Humanities in the area of Psychology, graduate of the John Paul II Catholic University of Lublin (2003), psychologist, psychotherapist, since 2005 lecturer at the Kazimierz Pulaski University of Technology and Humanities in Radom, author of a monograph *Jakość życia w chorobie psychicznej* (2010) and scientific articles on clinical psychology. Member of the Polish Psychologists Association. Completed a four-year training in psychotherapy at the Institute of Group Analysis – Rasztów in Warsaw (2004), continuously improves her psychotherapy competencies, conducts psychotherapy practice under supervision.

ANNA PIERZCHAŁA

doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, pracownik Katedry Badań nad Edukacją Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie, członek działającego na Wydziale Nauk Społecznych UJD Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej, certyfikowany terapeuta pedagogiczny. Jej zainteresowania naukowe oscylują wokół możliwości wykorzystywania założeń koncepcji analizy transakcyjnej na gruncie działalności edukacyjnej oraz terapii pedagogicznej uczniów z dysleksją, ADHD oraz zaburzeniami zachowania.

PhD in Humanities in the area of Pedagogy, employee of the Faculty of Research on Education of Jan Długosz University in Częstochowa, member of the Educational Transactional Analysis Research Team at the JDU Faculty of Social Sciences, certified pedagogical therapist. Her scientific interests focus on the possibilities of using the concept of transactional analysis in the area of educational activity and pedagogical therapy of learners suffering from dyslexia, ADHD and behaviour disorders.

SVITLANA PODOLKOVA

Doktor filologii, adiunkt na Wydziale Języków Obcych Filologii Zagranicznej i Wydziale Komunikacji Społecznej (Sumy State University – Ukraina). Zainteresowania naukowe: metody nauczania języków obcych (nauczanie języka angielskiego jako języka obcego), socjolingwistyka, psycholingwistyka.

PhD in Philology, Ass. Prof. at Foreign Languages Department of Foreign Philology and Social Communication Faculty (Sumy State University – Ukraine). Scientific interests: Methods of Foreign Languages Teaching (Teaching English as a Foreign Language), Sociolinguistics, Psycholinguistics.

BARTŁOMIEJ PRZYBYLSKI

Dr, matematyk, informatyk, adiunkt na Wydziale Matematyki i Informatyki UAM w Poznaniu. Poza studiami kierunkowymi ukończył studia podyplomowe z zakresu zarządzania (MBA). Nauczyciel szkolny i akademicki, posiadający doświadczenie w nauczaniu przedmiotów matematycznych i informatycznych. Jego zainteresowania obejmują również teorię analizy transakcyjnej ze szczególnym uwzględnieniem relacji w przedsiębiorstwach.

PhD, IT specialist, lecturer at the Faculty of Mathematics and IT of Adam Mickiewicz University in Poznań. He also completed postgraduate studies in the area of management (MBA). School and academic teacher, experienced in teaching

Mathematics and IT subjects. His interests also include the theory of transactional analysis with a particular focus on human relations in enterprises.

AGNIESZKA REIFLAND

Studentka studiów magisterskich na kierunku pedagogika opiekuńczo-wychowawcza oraz licencjackich na kierunku pedagogika specjalna o specjalności rehabilitacja i edukacja osób z niepełnosprawnością intelektualną na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego. Przewodnicząca Koła Naukowego Włacznik działającego na rzecz szeroko rozumianej ochrony praw człowieka.

M.A. student at the Faculty of Care and Education Pedagogy and B.A. student at the Faculty of Special Education, specialising in rehabilitation and education of mentally handicapped individuals, at the Faculty of Social Sciences of the University of Silesia in Katowice. She is also the head of the Scientific Group *Włacznik* whose aim is acting for the protection of widely-understood human rights.

ADRIANNA SARNAT-CIASTKO

Pedagog społeczny i politolog. Adiunkt pracujący w Katedrze Badań nad Edukacją Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Członek Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej. Tutor. Autorka wielu artykułów naukowych, szczególnie z zakresu relacji nauczyciela i ucznia oraz szkół autorskich. Badacz zjawiska efektywności tutoringu szkolnego w polskim systemie oświaty.

Social counsellor and political scientist. Lecturer working at the Department of Education Studies of Jan Długosz University in Częstochowa. Member of the Educational Transactional Analysis Research Team. Tutor. Author of numerous scientific articles, focusing in particular on teacher-learner relations and individual programme schools. Researches the effectiveness of school tutoring in the Polish system of education.

AGATA SZEKIELDA

Psycholog, matematyk, doktorantka na Wydziale Psychologii i Kognitywistyki UAM w Poznaniu. Psychoterapeutka, w trakcie procesu szkolenia w nurcie analizy transakcyjnej. Zainteresowania naukowe: związki psychiki i ciała (psychosomatyka, zaburzenia somatoformiczne, zaburzenia odżywiania), trauma relacyjna, zaburzenia osobowości.

Psychologist, mathematician, PhD student at the Faculty of Psychology and Cognition at Adam Mickiewicz University in Poznań. Psychotherapist, in the process of training in the trend of transactional analysis. Scientific interests: relations

between mind and body (psychosomatics, somatomorphic disorders, eating disorders), relation trauma, personality disorders.

EDYTA WIDAWSKA

Dr hab. prof. UŚ – jest profesorką UŚ na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jej habilitacja dotyczyła pedagogiki, doktorat dotyczył socjologii. Jest członkinią Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej, absolwentką Szkoły Praw Człowieka Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, specjalistką ds. monitoringu i praw człowieka, wieloletnią trenerką i edukatorką działań równościowych i strażniczych w kraju oraz za granicą. Współpracuje z wieloma organizacjami pozarządowymi. Ponadto jest trenerką umiejętności miękkich w zakresie metod i technik pracy dydaktycznej, edukacyjnej analizy transakcyjnej, alternatywnych form rozwiązywania konfliktów (mediacja, facylitacja, negocjacje), komunikacji bez użycia przemocy i asertywności. Jest autorką i współautorką licznych publikacji naukowych, dydaktycznych i popularnonaukowych. Z powodzeniem łączy pracę w dziedzinie badań naukowych z praktyką, realizując projekty we współpracy z instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie polityk równościowych na poziomie krajowym i międzynarodowym (w tym: RPO, OBWE, ONZ, RE, UE, UNHCR).

PhD habilitatus, professor of the University of Silesia in Katowice at the Faculty of Social Sciences of the University of Silesia in Katowice. Her post-doctoral degree concerned pedagogy, her PhD dissertation concerned sociology. She is a member of the Educational Transactional Analysis Research Team, a graduate of the Human Rights School of the Helsinki Foundation for Human Rights, specialist in monitoring and human rights, very experienced trainer and educator of equality and watch activities in the country and abroad. Cooperates with many non-governmental organisations. What is more, she is a soft skills trainer in the area of methods and techniques of didactic work, educational transactional analysis, alternative forms of conflict solving (mediation, facilitation, negotiations), communication without violence, and assertiveness. She is an author and co-author of many scientific, didactic and popular scientific publications. She successfully combines scientific research with practice, realising projects in cooperation with institutions engaged in implementing equality policies at the state and international level (including: The Polish Ombudsman, OSCE, UN, CE, EU, UNHCR).

ZBIGNIEW WIECZOREK

Pedagog społeczny i socjolog, doktor nauk humanistycznych, pracownik Katedry Badań nad Edukacją UJD w Częstochowie. Posiada ponad dwudziestoletnie doświadczenie w prowadzeniu treningów asertywności oraz treningów umiejętności społecznych. Zainteresowania zawodowe koncentrują się wokół szeroko ro-

zumianie komunikacji społecznej oraz wykorzystania technik różnych szkół terapeutycznych w procesach samorozwoju i uczenia się nowych zachowań. Zainteresowania prywatne to jazda na rowerze, wspinaczka skałkowa i turystyka górską.

Social counsellor and sociologist, PhD in Humanities, employee of the Department of Education Studies of Jan Długosz University in Częstochowa. He has an over twenty-year experience in assertiveness training and social skills training. His scientific interests focus on widely-understood social communication and using techniques from different therapeutic schools in the process of self-development and learning new behaviours. Privately he is interested in cycling, rock climbing and mountain trekking.

JUSTYNA WOROCH

Doktor językoznawstwa stosowanego, pracownik Instytutu Filologii Romańskiej UAM w Poznaniu w Zakładzie Traduktologii i Badań nad Kanadą Frankofońską, dydaktyk tłumaczenia ustnego i praktykujący tłumacz ustny języka francuskiego, absolwentka rocznej Akademii Analizy Transakcyjnej w Poznaniu, gdzie uzyskała certyfikat 101. Przetłumaczyła z języka francuskiego setki godzin zaawansowanych szkoleń z analizy transakcyjnej w polu edukacji i organizacji, a także superwizji indywidualnych i grupowych, w tym w polu psychoterapii.

PhD in Applied Linguistics, employee of the Institute of Roman Philology of Adam Mickiewicz University in Poznań, in the Department of Translation and Research on Francophone Canada, teaches interpreting and is a practising interpreter of the French language. Graduate of a year Academy of Transactional Analysis in Poznań, where she obtained TA 101 Certificate. Interpreted from French hundreds of hours of advanced trainings in transactional analysis in the area of education and organisation, individual and group supervision, including the area of psychotherapy.

AGNIESZKA WOŚ-SZYMANOWSKA

Psycholog, konsultant biznesowy, praktyk Analizy Transakcyjnej. Pracuje na styku biznesu i psychologii, zawodowo wspierając organizacje w rozwoju. Pasjonatka analizy transakcyjnej, autorka bloga *Analiza Transakcyjna: poznaj siebie – zrozum innych*, a także certyfikowany trener i coach Process Communication Model®.

Psychologist, business consultant, Transactional Analysis practitioner. Works on the border of business and psychology, supporting organisations in their development. Passionate about transactional analysis, author of a blog *Transactional Analysis: get to know yourself – understand others*, and a certified Process Communication Model® trainer and coach.